

Kraków, 25 marca 2017 r.

Prof. zw. dr hab. Elżbieta Rudnicka-Fira
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
Instytut Filologii Polskiej
ul. Podchorążych 2
30-084 Kraków

Recenzja

osiągnięć Pani dr Izabeli Łuc ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo

I. Sylwetka Habilitantki

Doktor Izabela Łuc tytuł magistra filologii polskiej uzyskała w 2000 roku na Wydziale Filologicznym (Instytut Filologii Polskiej) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Rok wcześniej (tj. w 1999) ukończyła pedagogikę na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego Filii w Cieszynie, uzyskując dyplom magistra pedagogiki w zakresie animacji społeczno-kulturalnej.

Bezpośrednio po studiach (od 1 października 1999 roku) została zatrudniona na Uniwersytecie Śląskim (Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji, Instytut Nauk o Edukacji, Zakład Dydaktyki i Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej w Cieszynie), najpierw w charakterze asystenta-stażysty, a po uzyskaniu stopnia doktora – na stanowisku adiunkta, gdzie nadal pracuje.

Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa nadała jej Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w 2004 roku, na podstawie rozprawy *Nazwy własne w dziecięco-młodzieżowej komunikacji społecznej i literackiej*, przygotowanej pod opieką naukową prof. zw. dra hab. Roberta Mrózka (obrona z wyróżnieniem).

Dorobek naukowo-badawczy Habilitantki jest dość spory, a przy tym oryginalny i zróżnicowany. Po uzyskaniu stopnia doktora (jak wynika z załącznika nr 4.) został on znacznie wzbogacony i rozbudowany, nie tylko ilościowo, ale też jakościowo (pogłębiony i poszerzony w wielu aspektach).

II. Ocena osiągnięcia naukowo-badawczego (wynikającego z Art.16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz.595, z późn. zm.) znowelizowanej w 2011 r.

Swoje osiągnięcie naukowe dr Izabela Łuc przedstawiła jako „dwa integralne cykle publikacji, powiązane w dwie nadrzędne kategorie tematyczne”: *I. Nazwy własne w komunikacji społecznej, literackiej i medialnej* oraz *II. Nowe tendencje w języku i w kulturze języka* (zob. *Autoreferat*, s.3) Wskazała tu na dwie monografie autorskie : *Słownik nazwisk mieszkańców południowego Śląska XIX wieku* (Katowice 2016, ss.448) i *Współczesne gry komunikacyjno językowe* (Katowice 2010, ss.228), jedną monografię pod redakcją (współredaktor M. Pogłódek) *W komunikacyjnej przestrzeni nazw własnych i pospolicznych. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Robertowi Mrózkowi* (Katowice 2012, ss.535) oraz 8 artykułów.

Zainteresowania naukowe Habilitantki wpisujące się w **I cykl tematyczny** koncentrują się głównie wokół zagadnień onomastycznych, zwłaszcza w zakresie funkcjonowania nazw własnych w komunikacji społecznej i literackiej (zainicjowane jeszcze przed otrzymaniem stopnia doktora). Zainteresowania te zostały później rozszerzone o problematykę funkcjonowania nazw w komunikacji medialnej. W cykl ten wpisuje się monografia autorska (opracowanie słownikowe nazwisk), monografia współredagowana oraz 4 artykuły naukowe (publikacje w czasopismach naukowych).

Na uwagę zasługuje tu wartościowy *Słownik nazwisk mieszkańców południowego Śląska XIX wieku* (445 str.) jako pierwszy antroponomastykon obejmujący swym zakresem ten region w okresie swego największego rozwoju. Wydobyte ze źródeł XIX-wiecznych antroponimy nie były do tej pory przedmiotem żadnego opracowania. Autorka zadała sobie ogromny trud (10 lat pracy), aby z archiwalnych XIX-wiecznych źródeł regionalnych wydobyć cenny materiał antroponimiczny, który stwarza możliwości wieloaspektowej analizy i interpretacji. Zapisane bowiem w tych nazwach treści oscylujące wokół podkreślanego wręcz poczucia odrębności regionalnej, przejawiającej się zwłaszcza w stosunku do gwary, przywiązaniu do ziemi, rodziny, wiary, do zwyczajów i obyczajów, mają ogromne znaczenie dla historii (zwłaszcza tych ziem), dialektologii, a także dla całego ogólnopolskiego systemu antroponimicznego. Zebrany korpus nazwisk, jego zróżnicowanie pod względem językowym, znaczeniowym i słowotwórczym, odsłania wiele faktów kulturowych i historycznych, charakterystycznych dla pogranicza historyczno-geograficznego Śląska Cieszyńskiego (jak np. przynależność tego terenu do różnych organizmów państwowych, jego wieloetniczny charakter czy zjawisko bilingwizmu). Specyfika nazwisk

tego regionu jest widoczna zwłaszcza w porównaniach analityczno-interpretacyjnych z materiałem antroponimicznym pochodzącym z innych regionów oraz z badań i ujęć syntetycznych ogólnopolskich, co Autorka starała się wykazać w dość wyczerpujących rozważaniach we *Wstępie do Słownika...* We *Wnioskach* konkluduje bowiem, że „nazwiska mieszkańców południowego Śląska dokumentują historię tego regionu, odzwierciedlają wielokulturowość regionu w ciągu wieków, jak również są żywym zapisem sposobu myślenia i wartościowania ludzi: konceptualizacji świata i postrzegania człowieka – członka lokalnej społeczności” (s.63). Wartość *Słownika* podnosi autorska koncepcja Habilitantki co do jego struktury i budowy, podyktowana specyfiką zebranego materiału oraz przypisanym celem badawczym (por. s.14-15). Materiał źródłowy zawarty w *Słowniku* otwiera bowiem wiele możliwości badawczych – może służyć do dalszych regionalnych i ogólnopolskich badań nad antroponimią, a także nad antroponimią niemiecką i czeską. Ponadto, może być przydatny w procesie edukacyjnym – jako egzemplifikacja języka, gwary regionalnej, tradycji i historii regionu, jego kultury i wartości, asymilacji etniczno-kulturowej „pogranicza kulturowego” oraz poczucia tożsamości, społeczności lokalnych („małe ojczyzny”).

Zamierzeniem Habilitantki było, aby zgromadzony w *Słowniku* materiał antroponimiczny mógł stać się przedmiotem dalszych analiz i interpretacji. Próbę taką podejmuje w artykule *Odapelatywne nazwiska mieszkańców Śląska Cieszyńskiego z XIX wieku jako nośnik regionalnych wartości*. „*Studia Slavica*” XX/1, 2016, w którym analizuje nazwiska odapelatywne mieszkańców Cieszyna i okolic z XIX wieku, opisując je w kontekście kultury regionu oraz specyfiki aksjologicznej. Analizie poddała nazwiska rodzime niederywowane, poszukując regionalnych (charakterystycznych dla tego obszaru) znaczeń o określonych wartościach motywujących je apelatywów. Artykuł ten uzupełnia niejako inny tekst, o podobnej problematyce pt. *Konotacje wartościujące w odapelatywnych nazwiskach mieszkańców Śląska Cieszyńskiego (XIX wiek)*. „*Białostockie Archiwum Językowe*” nr16, 2016. Nie wchodzi on w skład osiągnięcia naukowego, jak wynika z oświadczenia Habilitantki, a mimo to został przedłożony do oceny i omówiony w *Autoreferacie* jako uzupełniający się z poprzednim artykułem, co wydaje się słuszne (niejasna jest zatem ta niekonsekwencja!). Oba artykuły odnoszą się do genezy nazwisk cieszyńskich, odsłaniając nawarstwiający się przez wieki proces przenikania się kultur na Śląsku Cieszyńskim, determinanty pogranicza kulturowego – proces interferencji systemowych odmian języka. Autorka odkrywa zakodowane w nazwiskach wartości, takie jak praca, rodzina, religia, przywiązanie człowieka do krajobrazu, przestrzeni itp. (zob. *Odapelatywne nazwiska...* s. 169), co jest niezwykle istotne dla specyfiki tego regionu. Należy podkreślić

interdyscyplinarność badawczą (semantyka aksjologiczna, metoda pól znaczeniowych, aspekt socjolingwistyczny, dialektologiczny, kulturowy i in.), która umożliwia szersze spojrzenie na nazwy własne będące nośnikami wartości regionalnych.

Omówione opracowania syntetyczne, jak i *Słownik nazwisk...*, mogą być przydatne nie tylko onomastom (mogą służyć do porównań w badaniach ogólnopolskich i regionalnych), ale także historykom, dialektologom, badaczom kultury.

Pani dr Izabela Łuc, za efekt swoich zainteresowań nazwami własnym w przestrzeni komunikacyjnej, podaje także współredagowaną przez siebie monografię *W komunikacyjnej przestrzeni nazw własnych i pospolitych. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Robertowi Mrózkowi*, Katowice 2012 (swój udział w jej powstanie określa na 70%).

Monografia jest bardzo pojemna (542 str.) oraz zróżnicowana tematycznie i metodologicznie; zawiera 46 artykułów autorstwa polskich językoznawców (z 17 ośrodków uniwersyteckich i Polskiej Akademii Nauk), a także zagranicznych, zamieszczonych w odpowiednich częściach redakcyjno-problemowych: *W przestrzeni onimicznej*, *W przestrzeni apelatywnej* i *W przestrzeni komunikacyjnej*.

Zainteresowania naukowe Habilitantki koncentrują się również wokół onomastyki literackiej, zainicjowane jeszcze przed obroną doktoratu. Dowodzą tego prace wydane przed doktoratem, a także sama dysertacja doktorska, której zmodyfikowana wersja ukazała się później pt. *Nazwy własne w literaturze dziecięco-młodzieżowej Małgorzaty Musierowicz*, Katowice 2007 (z tego też względu monografia nie została wskazana do oceny).

Jako swoje osiągnięcie naukowe w tym zakresie, dr Izabela Łuc wskazuje artykuł *Nazewnictwo w najnowszej twórczości Małgorzaty Musierowicz*, „Onomastica” LIII, 2008/2009, w którym rozszerza treściowo i materiałowo zagadnienia opisywane w powyższej monografii. Wartość tego ujęcia polega na konfrontatywnej analizie nazewnictwa 15 prozatorskich utworów dla młodzieży (co było przedmiotem opisu w w/w monografii) i onimii literackiej pochodzącej z trzech najnowszych (wówczas) utworów autorki (*Język Trolli*, *Żaba*, *Czarna polewka*). Taka analiza pozwoliła sformułować uwagi o właściwościach i próbach wprowadzania do komunikacji literackiej coraz to nowych nazw autentycznych (ich ekwiwalentów i wariantów), a nade wszystko o wyzyskaniu ich wartości w tekście.

Nazwy własne w komunikacji medialnej – to kolejny problem badawczy, któremu Habilitantka poświęciła w sumie 6 artykułów, z których dwa zostały wykazane do oceny, tj. *Nazwy własne w ponowoczesnych tekstach reklamowych* („Białostockie Archiwum Językowe” T.13, 2013) i *Nazwy własne jako nośnik wartościowania w tekstach reklamowych* („Onomastica” LIX, 2015) – jako osadzone tematycznie w odmiennej kontekstualnie

problematyce, podjętej przez Autorkę po raz pierwszy. Dotyczą one bowiem zagadnienia nazw własnych (zwłaszcza antroponimów i geonimów) wpisanych w ponowoczesne teksty reklam, ich znaczenia i funkcji w tych komunikatach. Kontynuując te rozważania w drugim artykule, badaczka włącza też problem onimów jako nośnika wartościowania w kontekstach reklamowych. Formułuje bardzo interesujące wnioski o różnych sposobach wykorzystywania nazw własnych jako narzędzia marketingu, a także o ich właściwościach; stwierdza bowiem, że wyróżniają się „otwartością na innowacje oraz językowe „mody”, wpisując się w system wartości kultury konsumpcyjnej” (por. *Nazwy własne jako nośnik...*, s.89).

W **II cykl tematyczny** wpisują się 2 monografie (jedna autorska, druga współautorska) oraz 4 artykuły naukowe. W tym obszarze zainteresowań badawczych Habilitantki mieści się kilka zagadnień, które są przedstawione w publikacjach wskazanych do oceny. Na uwagę zasługuje monografia *Współczesne gry komunikacyjne* (Katowice 2010), omawiająca problematykę gier komunikacyjnojęzykowych jako perswazyjną strategię oddziaływania na użytkowników języka w rozmaitych tekstach kultury. W pierwszym rozdziale książki Autorka przedstawia wybrane strategie gier komunikacyjnojęzykowych we współczesnych tekstach reklam, w drugim – w tekstach e-mailowej korespondencji użytkowników internetowego serwisu randkowego *Sympatia*, a w trzecim omawia rodzaje i typy tych gier w wybranym serialu komediowym. Rozdział czwarty natomiast przedstawia kwestię interferencji międzyodmianowych języka, zob. tytuł rozdziału: „Modne gry w pragmatykę (nie)codziennosci – komunikacyjne sprzężenia zwrotne”.

Warte podkreślenia jest to, że w monografii Habilitantka podjęła temat bardzo ambitny, mało dotąd rozeznany, który sytuuje się między językoznawstwem, wiedzą o kulturze, a także psychologią społeczną, medioznawstwem, a nawet filozofią. Wykazała się ogromną erudycją – analizy i interpretacje obszernego i zróżnicowanego materiału świadczą o wszechstronnej wiedzy Autorki, nie tylko językoznawczej, ale również z zakresu kultury (zwłaszcza ponowoczesnej).

Nowe spojrzenie na język – język uwikłany we współczesność, wraz z jego wszystkimi efektami i konsekwencjami, dr Izabela Łuc prezentuje w następnej monografii (współautorskiej) pt. *Język uwikłany w ponowoczesność* (Katowice 2011). Monografia składa się z trzech rozdziałów, z których drugi (oprócz zawartego w nim podrozdziału, s.207-239) i trzeci są autorstwa Habilitantki. Opracowania te zawierają bardzo bogaty i różnorodny pod względem tematycznym i perswazyjno-tekstowym materiał badawczy (pochodzący głównie z reklam prasowych, telewizyjnych i ulotek promocyjno-reklamowych), który został przez Autorkę gruntownie przeanalizowany i sklasyfikowany pod kątem wybranych zjawisk

językowych, wpisujących się w kulturę ponowoczesną. Na uwagę zasługuje analiza kilku problemów, które Habilitantka podejmuje w rozdziale drugim, tj. interpretacja leksemów *piękno* i *sztuka* w tekstach reklamowych, motywy reklamowe stylizowane na teksty kultury, a także uwikłanie reklam w grę z dosadnością i estetyką. Wynikające z tych analiz konkluzje są bardzo interesujące i wartościowe.

W również interesującym rozdziale trzecim pt. *Perswazja – promocja – konieczność konsumpcyjna* – Autorka omawiając te problemy, wskazuje ekspansywne zjawiska obecne we współczesnej przestrzeni reklamowej (jak np. wyzyskanie wartości nazw własnych w celach komercyjnych, marketingowych).

II cykl tematyczny dopełniają jeszcze 4 artykuły wykazane przez Habilitantkę jako osiągnięcie naukowe. Artykuł pt. *Milczenie komunikacyjne odbiorcy jako determinant zachowań językowych nadawcy (na przykładzie korespondencji użytkowników portalu randkowego)* jest rozszerzeniem problematyki prezentowanej w II rozdziale monografii autorskiej (zob. wyżej). Opis zebranego materiału jest jednak odmienny od ujęć syntetycznych zawartych w monografii. Przedmiotem analizy są tu pisemne akty mowy (reakcje nadawcy na akty milczenia ze strony odbiorcy) właściwe dla odmiany pisanej języka, będące imitacją współczesnej odmiany mówionej języka polskiego. Autorka dokonała ciekawych spostrzeżeń, że nadawcy (postów elektronicznych) tworzą wypowiedzi dość specyficzne, ujmowane w ramy przemyślanych strategii, które podporządkowane są mechanizmom gier komunikacyjnych i językowych.

W artykule *Praktyka komunikacyjna a norma naturalna (spontaniczna) w zachowaniach językowych współczesnych odbiorców reklam* Habilitantka podejmuje próbę opisu spontanicznych zachowań językowych użytkowników codziennej komunikacji. Dokonuje prezentacji „mechanizmów funkcjonowania normy użytkowej, charakteryzującej się ekonomicznością środków językowych – ich pragmatyzacją, oraz zróżnicowaniem środowiskowym” (zob. s.278).

Innym problemem poruszonym przez Habilitantkę w następnym artykule jest *piękno* jako komponent tekstów reklamowych (zob. artykuł pt. „Leksem *piękno* w ponowoczesnej reklamie”) rozwijający wątek już wcześniej podjęty przez Autorkę w monografii współautorskiej (zob. rozdział II). Problematyka badawcza wymagała zastosowania odpowiedniej metodologii badań i przyjęcia określonych narzędzi (jak teoria pól semantycznych czy teoria ram interpretacyjnych). Uzyskane wnioski są bardzo cenne, ukazują bowiem konsumpcyjny obraz systemu wartości odbiorcy ponowoczesnych tekstów reklamowych.

Język ponowoczesny jest także przedmiotem badań dr Izabeli Łuc w następnym artykule (wykazany do oceny) pt. *Formacje słowotwórcze jako komponenty współczesnych tekstów reklamowych*. Należy podkreślić pomysłowość Autorki, która dokonując analiz formacji słowotwórczych jako istotnych komponentów strukturalnych i znaczeniowych współczesnych tekstów marketingowo-użytkowych, zwróciła uwagę na pewne „oryginalne twory językowe, mające na celu przyciągnąć uwagę odbiorców swoistością formy, kształtu, wymowy czy znaczeniem” (s. 118). Zwraca uwagę na pewne fakty językowe funkcjonujące w ponowoczesnym języku, określając je metaforycznie jako np. szarada znaczeń, kolaż stylowo-gatunkowy czy perswazyjnie dopracowana struktura semantyczno-syntaktyczna i inne (zob. Autoreferat, s.16).

Należy zaznaczyć, że problematyka podejmowana w dwóch cyklach tematycznych, przedłożonych do oceny (jako osiągnięcie naukowe), jest rozszerzona treściowo i materiałowo w licznych publikacjach niewchodzących w skład tego osiągnięcia.

Warte podkreślenia jest to, że Habilitantka w analizie materiału posługuje się różnorodną metodologią dostosowaną do przedmiotu badań i celów, które mieszczą się w ramach pragmalinguistyki (powiązane z innymi subdyscyplinami, jak np. językoznawstwo kulturowe, socjolingwistyka), także analiz onomastycznych, historycznojęzykowych oraz semantycznych metodą ram interpretacyjnych czy pól semantycznych.

Pola badawcze Habilitantki cechują się względną spójnością podstawy materiałowej z zawężonym zakresem interpretacji, por. w cyklu I: nazwy własne - w komunikacji społecznej, literackiej, medialnej; w cyklu II to teksty reklamowe i inne teksty kultury (jak serial telewizyjny, komiks, profil użytkowników portali internetowych, randkowych). W analizach badawczych zgromadzonego materiału Habilitantka poszukuje powiązań między różnymi zjawiskami historycznymi, kulturowymi a językiem, który ciągle ewoluuje. We wszystkich publikacjach problem badawczy nastawiony jest na funkcje pragmatyczne, na cel i efekt działań komunikacyjnojęzykowych użytkowników języka.

Konkluzja.

Osiągnięcie naukowe Habilitantki zawierające się w dwóch cyklach tematycznych (*I. Nazwy własne w komunikacji społecznej, literackiej i medialnej* oraz *II. Nowe tendencje w języku i kulturze języka*) zasługuje na pozytywną ocenę i zgodnie z wymaganiami ustawowymi jest „istotnym wkładem w rozwój danej dyscypliny naukowej” (tutaj w dwa pola badawcze – onomastykę i polszczyznę współczesną). Habilitantka prezentuje rzetelny warsztat badacza – językoznawcy (wieloaspektowość analiz bogatego, zróżnicowanego materiału, wykorzystuje i poszerza różne metodologie, aby osiągnąć jak najpełniejszy obraz

swoich wielostronnych poszukiwań), a jej prace uzupełniają ważne luki interpretacyjne w polskiej onomastyce oraz we współczesnej polszczyźnie. Mogą być podstawą i inspiracją do dalszych studiów porównawczych, onomastycznych, socjolingwistycznych i językowo-kulturowych.

III. Ocena aktywności badawczej, popularyzatorskiej, dydaktycznej i organizacyjnej dr Izabeli Łuc

Pozostały dorobek naukowo-badawczy wykraczający poza oceniane powyżej osiągnięcie naukowe, obejmuje dość liczny zbiór publikacji rozszerzających problematykę podejmowaną w omówionych wyżej cyklach tematycznych I i II (wskazanych do oceny). Pojawia się tu również nowy obszar tematyczny, dotyczący edukacji i świadomości językowej uczniów, zatytułowany przez Habilitantkę jako *Język w przestrzeni edukacyjnej* (III blok tematyczny).

W wyniku zainteresowań Habilitantki rolą nazw własnych w komunikacji społecznej i literackiej powstała nie tylko dysertacja doktorska, ale także 3 publikacje stworzone na jej podstawie, tj. monografia autorska *Nazwy własne w literaturze dziecięco-młodzieżowej Małgorzaty Musierowicz* oraz 2 artykuły: *Nazwy własne w komunikacji literackiej (na przykładzie prozy Małgorzaty Musierowicz)* i *Przezwiskowe twory środowiskowe i ich zróżnicowanie motywacyjne*. Publikacje te poszerzają interpretacyjnie i bibliograficznie problematykę podjętą w pracy doktorskiej.

Roli nazw własnych w szeroko pojętych kontekstach medialnych, wpisujących się w obraz kultury konsumpcyjnej oraz pragmatyki, dr Izabela Łuc poświęciła kilka artykułów - np. sposoby wyzyskiwania nazw miast w (kon)tekstach reklamowych przedstawiła w tekście Ia.4 (por. Załącznik 4) czy chrematonimów (por. tekst Ia.5). W artykule *Nazwa własna w (kon)tekście reklamy* (zob. Ia.6) Habilitantka podejmuje problematykę ogólniejszą - zwraca uwagę na rolę, miejsce, znaczenie, a także funkcję nazw własnych w marketingowym (kon)tekście reklamowym. Niejako podsumowaniem tych zainteresowań Habilitantki jest artykuł *Gry onimiczne jako modna strategia reklamowa* (zob. Ia.7), gdzie nie chodzi tylko o samą obecność nazwy własnej w tekście reklamowym, ale o sposób jej osadzenia w komercyjnej wypowiedzi.

Dorobek naukowo-badawczy dr Izabeli Łuc skupiający się wokół II cyklu tematycznego: *Nowe tendencje w języku i kulturze języka* jest również bogaty i zróżnicowany treściowo i metodologicznie oraz bazuje na różnorodnym materiale współczesnej polszczyzny. Można go ująć w pewne ramy problemowe, jak *Zachowania komunikacyjne użytkowników*

języka w: - korespondencji użytkowników portali randkowych (4 teksty: por. IIa.1, IIa.2, IIa.3, IIa.4.) i – nadawców i odbiorców tekstów kultury (reklam), 2 artykuły (por. IIa.5., IIa.6.). W obrębie tematyki: *Gry komunikacyjno językowe a wytwory kultury* mieści się 5 tekstów (por. IIa.7, IIa. 8, IIa.9, IIa.10, IIa.11), a *Moda językowa w języku i kulturze języka* obejmuje 3 artykuły (zob. IIa.12., IIa.13., IIa.14.). Problematyce *Perswazyjne komponenty tekstów reklamowych* Habilitantka poświęciła 3 artykuły (IIa.15., IIa.16., IIa.17.). Odrębnym problemem zainteresowań badawczych dr Izabeli Łuc są wybrane *ponowoczesne teksty kultury jako nośniki deprecjacji wartości* językowych i kulturowych (por. 2 artykuły IIa.18. i IIa.19).

W obszarze zainteresowań badawczych Habilitantki pojawił się także nowy obszar tematyczny, dotyczący edukacji i świadomości językowej uczniów - lingwistyka edukacyjna (III blok tematyczny: *Język w przestrzeni edukacyjnej*). Koncentruje się ona wokół trzech głównych tematów: 1) wpływu mediów i kultury konsumpcyjnej na zachowania komunikacyjne i językowe uczniów, 2) językowego obrazu świata i wartości środowisk szkolnych oraz 3) stymulowania aktywności twórczej ucznia dzięki wykorzystaniu tekstów literackich i tekstów kultury. Powstały tu w sumie 22 artykuły (12 autorskich, a 10 współautorskich z 50% udziałem Habilitantki). W zakresie tematu 1) mieści się 9 tekstów, w tym 4 autorskie (por. załącznik: III.1, III.2, III.3, III.4) oraz 5 szkiców współautorskich (por. III.14, III.15, III.19, III.20, III.22), opisujących bardzo interesujące problemy w kontekście współczesnych wyzwań dla nauczyciela i edukacji (jak np. zjawisko wulgaryzacji języka, uczniowskiej etykiety językowej czy odbioru przez uczniów tekstów reklam i inne). W temacie 2) powstały 2 artykuły autorskie (III.5, III.6) oraz 4 współautorskie (III.13, III.16, III.17 i III.18), związane z uczniowskimi sposobami konceptualizacji świata – językowe obrazy rozumienia i tworzenia pojęć odnoszonych do wartości (np. rodzina, szkoła, wychowanie obywatelskie i inne). W obrębie 3) pola zainteresowań badawczych Habilitantki można wymienić 6 integralnych tekstów opublikowanych jako rozdziały monografii, opisujących efekty badań przeprowadzonych głównie metodą eksperymentu według jej autorskiego projektu (por. III.7, III.8, III.9, III.10, III.11, III.12). Wchodzi tu jeszcze jeden artykuł współautorski wpisujący się w treść pamiątkowej monografii *Z przeszłości i współczesności kształcenia pedagogicznego w Cieszynie* (por. III.21).

Działalność organizacyjna, popularyzatorska dydaktyczna

Habilitantka posiada duże doświadczenie **organizacyjne**. Była współorganizatorką kilku konferencji naukowych, ośmiokrotnie pracowała w charakterze sekretarza w

Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. W dwóch kadencjach była przedstawicielem pracowników niesamodzielnych w Radzie Instytutu Nauk o Edukacji UŚ.

Na uwagę zasługuje **działalność popularyzatorska** Habilitantki, związana głównie ze środowiskiem lokalnym. Od 2014 r. jest koordynatorem współpracy między Uniwersytetem Śląskim a Szkołą Podstawową nr 3 w Pszowie. W ramach tej współpracy organizuje (wspólnie ze studentami pedagogiki) warsztaty komunikacyjne dla uczniów, wycieczki dydaktyczne, Dzień Dziecka.

Wśród aktywności dr Izabeli Łuc zwraca również uwagę Jej zaangażowanie na rzecz uczniów, szkoły i edukacji w środowisku lokalnym – wzięła udział w dwóch projektach unijnych wpisanych w Program Operacyjny Kapitał Ludzki, przygotowując do nich dwa swoje autorskie programy.

Była też przewodniczącą jury w gminnym konkursie recytatorskim organizowanym przez szkołę oraz prowadziła warsztaty literackie podczas XVI Zjazdu Stowarzyszenia Nauczycieli Edukacji Początkowej.

W ramach działalności Cieszyńskiego Oddziału TMJP (którego jest członkiem) corocznie wygłasza referaty dla uczniów cieszyńskich gimnazjów i liceum.

Dr Izabela Łuc jest także członkiem Rady Redakcyjnej Cieszyńskiego Almanachu Pedagogicznego oraz Rady Językowej Naukowego Wydawnictwa PTF "Chowanna".

Habilitantka ma bardzo duże doświadczenie i osiągnięcia jako **dydaktyk uniwersytecki**. Prowadziła ćwiczenia, konwersatoria i wykłady na studiach licencjackich i podyplomowych z różnych przedmiotów, zarówno językoznawczych, jak i literackich (np. literatura dla dzieci) oraz z metodyki. Była promotorem ponad 50 prac magisterskich, 20 – licencjackich i ponad 30 prac dyplomowych oraz zrecenzowała ponad 100 wymienionych typów prac. Jest również promotorem pomocniczym rozprawy doktorskiej.

Pełniła wielokrotnie obowiązki opiekuna studentów pedagogiki i opiekuna praktyk pedagogicznych.

Należy podkreślić, że podczas pracy zawodowej odbyła staż naukowy na Uniwersytecie w Ostrawie w ramach programu LLP Erasmus+, prowadząc wykłady z kultury języka polskiego i stylistyki.

Dr Izabela Łuc dwukrotnie aplikowała o granty badawcze NCN, OPUS (zob. Autoreferat, s.30).

Habilitantka otrzymała dwie **nagrody**: Nagrodę Indywidualną II stopnia JM UŚ w 2011 r. za działalność naukowo-dydaktyczną oraz nagrodę Burmistrza Miasta Pszów w 2016 r. za działalność dydaktyczną (popularyzowanie wiedzy i sukcesy odnoszone w pracy z uczniem).

Pomnożenie dorobku naukowo-badawczego Habilitantki po doktoracie jest imponujące, nie tylko pod względem ilościowym, ale również w zakresie poszerzenia obszaru badań i wykorzystania nowych metodologii badawczych. Przed uzyskaniem tytułu doktora opublikowała 3 artykuły autorskie i 3 współautorskie oraz wzięła czynny udział w 5 konferencjach naukowych. Po obronie doktoratu ukazały się 3 monografie autorskie, 1 współautorska i 1 współredagowana, a także 2 opracowania popularnonaukowe oraz 44 artykuły autorskie, 11 współautorskich i 1 recenzja. Ponadto Habilitantka złożyła do druku 3 artykuły autorskie i 2 współautorskie. Publikuje w liczących się czasopismach naukowych (jak np. „Onomastica”, „Studia Slavica”, „Linguistics Applied”, „Homo Ludens”, „Prace Językoznawcze” i in.) oraz tomach zbiorowych wydawanych przez różne ośrodki uniwersyteckie (m.in. Opole, Katowice, Poznań, Toruń, Kraków). Przejawem aktywności naukowej dr Izabeli Łuc jest czynny udział w 49 konferencjach naukowych ogólnopolskich i międzynarodowych, w kraju i za granicą (m. in. w Ołomuńcu, Ostrawie, Hradcu Králové, Krakowie, Opolu, Poznaniu i in.), gdzie wygłaszała referaty.

Ponadto, osiągnięcia dydaktyczne, aktywność organizacyjna w dziedzinie popularyzowania nauki i edukacji dowodzą, że dr Izabela Łuc jest w pełni ukształtowanym, samodzielnym badaczem i spełnia wymagania stawiane ustawowo w procesie habilitacyjnym.

IV. Wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę określone w Ustawie (art.16 ust.3 Ustawy) osiągnięcia naukowe Habilitantki, Jej aktywność dydaktyczną, organizacyjną w dziedzinie popularyzowania nauki stwierdzam, że dr Izabela Łuc wykazuje się w pełni satysfakcjonującą wiedzą teoretyczną oraz umiejętnością analizy faktów językoznawczych, niezbędną do samodzielnego prowadzenia badań naukowych, a Jej prace stanowią znaczący wkład w rozwój polskiego językoznawstwa - spełnia zatem wymagania stawiane ustawowo w procesie habilitacyjnym.

Przychylam się do wniosku o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa.

prof. zw. dr hab. Elżbieta Rudnicka-Fira

